

Innst. O. nr. 10

(1999-2000)

Innstilling fra samferdselskomiteen om lov om endringer i vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4

Ot.prp. nr. 85 (1998-99)

Til Odelstinget

SAMMENDRAG

Samferdselsdepartementet legger i proposisjonen fram forslag om endringer i vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4. Følgende emner blir behandlet:

- Hjemmel for forbud mot bruk av elektronisk utstyr i motorvogn, der utstyret kan forstyrre fører.
- Hjemmel for godkjenning av pris for bruk av øvingsbaner til obligatorisk opplæring for fører av tunge kjøretøy.

Merknader til ny § 23 b. Forbud mot bruk av elektronisk utstyr, der utstyret kan forstyrre fører

Stadig nye typer elektronisk utstyr gjøres tilgjengelig for bruk i motorvogn, uten at dette utstyret er knyttet til eller påkrevet i forhold til motorvognens primærfunksjon som transportmiddel. Førermiljø med til dels utstrakt bruk av ekstrautstyr blir stadig vanligere. Det er grunn til å anta at den teknologiske utviklingen også fremover vil tilpasse og utvikle stadig mer avansert utstyr og systemer til bruk i motorvogn. Departementet ser i denne utviklingen en fare for at motorvognføreren får en redusert aktsomhet i forhold til hva som er påkrevet ved selve førerfunksjonen og mot trafikken for øvrig, og således også en økt ulykkesrisiko.

Departementet ser det derfor av trafikksikkerhets-hensyn som viktig å sikre seg hjemmel til, i takt med den teknologiske utviklingen, å kunne regulere bruk av elektronisk utstyr i motorvogn. Det foreslås på denne bakgrunn en ny § 23 b i vegtrafikkloven som gir Samferdselsdepartementet myndighet til å fastsette nærmere bestemmelser om forbud mot bruk av slikt utstyr, der dette er egnet til å forstyrre føreren. Bl.a. er det ønskelig å kunne regulere førers bruk av mobiltelefon under kjøring med motorvogn.

Aktsomhetsregelen i vegtrafikkloven § 3 vil fortsatt gjelde generelt uavhengig av forslaget i proposisjonen.

Samferdselsdepartementet vil med hjemmel i den foreslåtte § 23 b i vegtrafikkloven fastsette forskrift om forbud mot førers bruk av håndholdt mobiltelefon under kjøring med motorvogn. Departementet foreslår at forskriften trer i kraft fra 1. januar 2000.

Høringsinstansene gir uttrykk for noe ulike vurderinger av forslaget til ny § 23 b og forslag til forskrift om forbud mot bruk av håndholdt mobiltelefon under kjøring med motorvogn, jf. proposisjonen.

Merknader til § 28 nytt annet ledd. Godkjenning av pris for bruk av øvingsbaner til obligatorisk opplæring for fører av tunge kjøretøy

Forskrift av 14. juni 1993 nr. 531 om obligatorisk opplæring i glattkjøring for fører av tunge kjøretøy fastsetter obligatorisk glattkjøringskurs for person som skal erverve førerkort første gang i klassene C, CE, D eller DE. Forskriften gjelder i dag for kandidater fra 14 av landets fylker, og glattkjøringsbaner i Våler, Kristiansand og Lenvik brukes til opplæringen.

Til bygging av samtlige baneanlegg er det gitt statlige tilskudd. Over tid kan det oppstå nye selskaps- og eierstrukturer ved glattkjøringsbanene. Departementet finner det derfor nå nødvendig å formalisere forutsetningen om at pris for bruk av øvingsbaner til obligatorisk opplæring i glattkjøring for fører av tunge kjøretøy samt de nærmere kriterier for prisfastsettelsen, skal godkjennes av Vegdirektoratet. Ovennevnte er bl.a. forutsatt i St.prp. nr. 82 (1991-1992) for banene i Våler og Kristiansand, og i Budsjett-innst. S. II (1996-1997) vedrørende banen i Lenvik.

Det er etter departementets oppfatning ønskelig at kursdeltakerne gjennom kursavgiften ved obligatorisk opplæring i glattkjøring kun skal belastes med utgifter

som knytter seg til glattkjøringsopplæringen. For å sikre at elevenes utgifter til den obligatoriske opplæringen skal være så lave som mulig, ønsker Samferdselsdepartementet å lovfeste ovennevnte forutsetning gjennom nytt annet ledd i vegtrafikkloven § 28.

Samtlige høringsinstanser som har kommentarer vedrørende utkast til nytt annet ledd i vegtrafikkloven § 28 støtter forslaget. Bl.a. legges det vekt på at det er positivt med kontroll over kostnadsutviklingen forbundet med opplæring i glattkjøring.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Etter departementets vurdering innebærer forslagene ingen vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser.

KOMITEENS MERKNADER

Til ny § 23 b

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sigrun Eng, Eirin Faldet, Sverre Myrli, Gunn Olsen, Ola Røtvei og Karl Eirik Schjøtt-Pedersen, fra Fremskrittspartiet, Thore Aksel Nistad og Christopher Stensaker, fra Kristelig Folkeparti, Rigmor Kofoed-Larsen og Jan Sahl, fra Høyre, Ellen Gjerpe Hansen og lederen Oddvard Nilsen, fra Senterpartiet, Jorunn Ringstad, fra Sosialistisk Venstreparti, Inge Myrvoll, og fra Venstre, May Britt Vihovde, viser til at Regjeringen i ny § 23 b vil innføre forbud mot bruk av elektronisk utstyr der utstyret kan forstyrre føreren.

Komiteen vil vise til at den generelle aktsomhetsregelen i vegtrafikkloven § 3 også omfatter bruk av mobiltelefon.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, vil vise til at rapport 387/1998 fra Transportøkonomisk institutt konkluderer med at bruk av mobiltelefon under kjøring generelt medfører en viss økning i ulykkesrisiko. Flertallet mener at den pedagogiske virkningen av lovhjemlet forbud mot bruk av håndholdt mobiltelefon under kjøring vil ha en positiv forebyggende effekt.

Flertallet mener at den stadig økende tilgjengeligheten til ulikt elektronisk utstyr som ikke er knyttet til motorvognens primærfunksjon som transportmiddel kan medføre en fare for redusert aktsomhet hos bilførere, og således økt ulykkesrisiko. Flertallet peker på at den foreslåtte endringen i § 23 b også gjør det mulig å regulere motorvognførers bruk av annet elektronisk utstyr enn mobiltelefon. Flertallet vil på dette grunnlag slutte seg til departementets forslag om ny § 23 b.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener å forby bruk av elektronisk utstyr, der utstyret muligens kan forstyrre fører, er unødvendig da det ivaretas av dagens lovgivning.

Disse medlemmer konstaterer at elektronisk utstyr i dag er en del av det utstyr en bil leveres med.

Disse medlemmer mener at det er fører av motorvogn som har ansvar for at vedkommende ikke blir forstyrret av personer eller elektronikk under kjøring.

Disse medlemmer mener at forskrift om forbud mot førers bruk av håndholdt mobiltelefon går for langt ved å påby håndfri betjening. Disse medlemmer mener at det heller bør satses på holdningskappende arbeid.

Disse medlemmer mener at § 3 i vegtrafikkloven som bestemmer at en fører skal være aktpågivende og varsom i trafikken, er dekkende også når det gjelder mobiltelefoner og annet elektronisk utstyr i bil.

Disse medlemmer vil på dette grunnlag avvise Regjeringens forslag om ny § 23 b.

Komiteens medlemmer fra Høyre har merket seg at Transportøkonomisk institutt konkluderer med at bruk av håndholdt mobiltelefon under kjøring medfører økt ulykkesrisiko. Det tilsier at et lovforbud mot håndholdt mobiltelefon under kjøring vil bedre trafikksikkerheten.

Disse medlemmer ønsker at endringen i § 23 b ikke skal regulere bruken av annet elektronisk utstyr enn mobiltelefon.

Disse medlemmer vil på dette grunnlag slutte seg til departementets forslag om ny § 23 b.

Til § 28 nytt annet ledd

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til departementets forslag til nytt annet ledd i vegtrafikklovens § 28.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti forventer at det på de etablerte glattkjøringsbanene føres atskilte regnskap for de obligatoriske kurs i glattkjøring for tunge kjøretøy og eventuelt andre aktiviteter på glattkjøringsbanene.

Disse medlemmer mener det derfor bør være mulig for den enkelte glattkjøringsbane i henhold til de kriterier som er fastlagt av Vegdirektoratet, å fastsette kurspris slik at de reelle utgifter til instruktører, baneleie, vognleie m.m. blir dekket fullt ut.

Disse medlemmer vil med disse bemerkninger slutte seg til forslag til nytt annet ledd i vegtrafikklovens § 28.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre vi-

ser til at det på øvingsbanene også drives andre aktiviteter enn glattkjøring, aktiviteter som kan medføre en viss økonomisk risiko. Disse medlemmer mener det er viktig at kursdeltakere på obligatorisk glattkjøringskurs bare belastes med utgifter som knytter seg til selve glattkjøringsopplæringen. Disse medlemmer slutter seg på dette grunnlag til departementets forslag til nytt annet ledd i vegtrafikklovens § 28.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er uheldig å fastsette en standardpris som vil hindre konkurranse om obligatorisk opplæring for fører av tunge kjøretøyer.

Disse medlemmer mener at trafikkskolene må få fastsette sin egen pris for denne opplæringen, for å sikre sunn konkurranse mellom øvingsbaner til obligatorisk opplæring for førere av tunge kjøretøyer.

Disse medlemmer vil peke på at lik kursavgift innebærer at en eliminerer konkurransen mellom de ulike trafikkskolene på øvingsbaner til obligatorisk opplæring for fører av tunge kjøretøy, fordi disse ikke har mulighet til å tilby en annen pris enn den fastsatte.

Disse medlemmer peker på at kostnadene ved drift av ulike baner trolig vil kunne være forskjellige, slik at det ikke nødvendigvis vil være riktig at kursavgiften er den samme ved de ulike baneanlegg.

Disse medlemmer vil på disse grunnlag avvise nytt annet ledd i vegtrafikkloven § 28.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at opplæringen for førere av tunge kjøretøy på øvingsbaner er obligatorisk. Samtidig er konkurransen mellom banene begrenset på grunn av betydelige avstander. Mangelen på konkurranse mellom banene kan føre til at deltakere på denne type obligatoriske opplæringskurs må betale urimelig høye kursavgifter.

Disse medlemmer mener derfor at det kan være nødvendig at myndighetene fastsetter maksimalpriser for denne type opplæring.

Disse medlemmer vil på dette grunnlag slutte seg til departementets forslag til nytt annet ledd i vegtrafikklovens § 28.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti, vil peke på at blant aktivitetene på glattkjøringsbanene er utleievirksomhet med gocart-kjøring en av de mest omfattende. Denne virksomheten foregår uten at det er utarbeidet egen forskrift for dette. Som et resultat av dette tolkes vegtrafikkloven forskjellig av de enkelte fylkers vegkontor.

Flertallet er kjent med at manglende regelverk for denne virksomheten medfører at de enkelte baneanlegg ikke har mulighet til å utnytte inntekspotensialet for dette og vil henstille til departementet å fastsette et regelverk for dette.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4

I

I vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4 gjøres følgende endringer:

Ny § 23 b skal lyde:

Forbud mot bruk av elektronisk utstyr i motorvogn

Departementet kan gi nærmere bestemmelser om forbud mot bruk i motorvogn av elektronisk utstyr som kan forstyrre føreren.

§ 28 nytt annet ledd skal lyde:

Departementet kan gi nærmere regler om godkjenning av pris for bruk av øvingsbaner til obligatorisk opplæring for fører av tunge kjøretøy.

II

Loven trer i kraft straks.

Oslo, i samferdselskomiteen, den 18. november 1999

Oddvard Nilsen

leder

Thore Aksel Nistad

ordfører

May Britt Vihovde

sekretær